

713 видання перший.

61+02+09+555(03)
Бібліотека Українського
Інституту Громадознавства
в Празі.

Ukrainske

N 5869/394

УКРАЇНСЬКЕ

КНИГОВИЗНАВСТВО.

ОРГАН ГУРТКА БІБЛІОТЕКІВ ПРИ
УКРАЇН. ГОСПОД. АКАД. В Ч. С. Р.

EX LIBRIS
E. KASINEC
NEW YORK / CAMBRIDGE / MASS.

ВІСНИК Ч. 2.

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ
1922Р.

М. МОДЕБРАДИ.
видавна студ. вид. гуртка.

2
2132
U5U5
1922a
x6.2

Зміст:

	сторін. З.
Від редакції -----	3.
А. Битковський. Книгозбирання.	4-19.
М. В. Вініченко-Гіанка. Книж. Б-ни України	20-32.
Матеріали до історії українського бібліологічного руху....	33-35.
Показник українських періодичних видань по книгознавству....	35-39.
Хроніка	40-42.
Нові книжки й зрушани...	42-44.
Видання Укр. Студ. Урошаді в Варшаві	45.
" " Союзу Укр. Студ. Емігр. у Польщі	45-46.
" " Студ. Видав. Туртка при Україн- ській Високопосольській Академії в Ч.-С. Р.	46.
Видання Видавничого Г-ва при У. Р. А.	47.
Різниця	47-48.
Особливості.	

РІК ВИДАННЯ ПЕРШИЙ.

УКРАЇНСЬКЕ КНИГОВІЗНАВСТВО.

ОРГАН ГРУПКИ БІБЛІОЛОГІВ ПРИ
УКРАЇН. ГОСПОД. АКАД. В Ч. С. Р.

[01+02+09+655 (03)]

ЗБІРНИК Ч. 2.

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1922 Р

М. ПОДБЕРЯДИ.
ВИДАВНИА СТУД. ВИД. ГРУПКИ.

Літографовано 150 примірників.

№ 2

Від редакції.

Повіdomляємо наших читачів, що редакція перейшла з Варшави до м. Подєбради в Чехословачькій Республїці. Цієт куржа поступили на Українську Весподарську Академію. Тому й „Українське книгознавство“ продовжує своє існування як орган куржа бібліологів при Укр. Веспод. Академії в Ч. С. Р.

З пошаною
Редакційна Колегія.

15/VIII 1922 р.
м. Подєбради.

Л. Биковський.

Книгознавство.

[01:028:154.1]

Наслідком праці покоління бібліологів, найкраща праця книги, книгознавство, виїшла на-
реши з хаотичного стану й знаходить ся тепер ко-
жному й певному шляху. З погляду історії роз-
вою книгознавства, воно знаходить ся нині в ста-
дії: *І. І. моно-органічного книгознавства.* (Див.
„Ікр. Книгозн.“, збірн. т. 1. Варшава. 1922.) Ос-
татнє характеризується тим, що: 1) існує од-
на наука про книгу і що 2) всі відомості про
ню збирають собою не механічну збірку ма-
теріалу, а органічну цілість, взятую у веза-
ну біля поняття „книга“, що створює науку,
яка має свій окремий предмет, завдання,
методи й закони. Це досягнуто в *XX* ст. зав-
дяки принципам московського вченого - проф.
Лисовського (Див.: Н. Лисовский. „Книговедѣ-
ніе какъ предметъ преподаванія, его сущ-
ность и задачи“. Библиографическій вѣстникъ,
Москва, 1914, № 1-2, сторн. 1-24).

Згідно Лисовському, книгознавство обійма

собою все зміщує книж, від її народження до смерті. Систематично складається воно з 3^х частин, які скрізь і довше нерозумні, а саме: 1) Книгопродукування, котра обіймає відомості про писемна та продукування рукописної й друкованої книжки, 2) книгопоширення - котре згадує про способи розповсюдження книжки на поверхні землі, головним чином про книгарство та бібліотекознавство й 3) книго-описання, - котре займається описуванням книжок, з метою допомогти людям орієнтуватися серед його паперового моря, зне їх бачити.

З огляду на надзвичайно вогнісї форми новітнього книгознавства та завдяки енергійній діяльності Лисовського, система його швидко й інтензивно поширилася не тільки на Росію, а й поза межі її. В кінці 1918р. почала вона прищеплюватися й на Україні.

На протязі останніх років (1918-1922) книгознавство на Україні настільки поширилося, що можна спостерігати навіть два напрямки по яким воно розвивається в нас: 1) Київський напрям, - веде свій початок з 1918р. (див. ст. Л. Лисовського: „Українська бібліографія на еміграції.“ Українське книгознав-

Жво, т. 1, стор. 22-29. Варшава, 1922), та 2) Лозоватський напрямок - який з'являється щойно в 1922 р. Обидва напрямки не встигли ще цілком сформуватись, а їх слід себе продовжити в відповідній літературі. Але засадничі риси їх вже помітні. Перша характеризується мітичними, безпелатійними наслідкуваннями Лисовського, що видно з діяльності Укр. Головної Книжкової Палати, Національної бібліотеки, відповідної літератури, слів окремих укр. бібліологів і т.п. Друга виїкає з першої, є її дальшим розвитком і має декілька рис, над котрими слід зупинитись.

Місцявою для міркувань з'являються думки про книгознавство, подані в газеті "Вісник", громадської бібліотеки Лозоватського Ж-ва "Прогрес" на звенигородщині т. 1-3, за 1921 р., с. Лозовацька та в статті Л. Б. "Бібліографічний відділ" (див. газет. "Українська Річ", видання суржика суд. рішень при Укр. Суд. Єранді в Варшаві, 1921. Варшава. 1922. т. 1.) Згідно ним книгознавство складається з 3 частин: 1) книгопродукції, 2) книгопоширення, та 3) книгозбирання. Визанне розпадається в свою чергу на: 1) книгознавство, 2) бібліографію, та 3) книгозбирання.

Таке розуміння книгознавства не розходиться з засадою моно-органічного книгознавства Лисовського. Воно є лише його дальшим про-думанням та більш детальним розробленням.

Довго виїкає з розуміння книги - як певного організму її, згідно Лозовацького міра, книгознавство є наукою про життя книги, а звідси відповідна будова системи самої науки.

Не спиняючись довго над цим питанням зазначаю лише, що центр ваги Лозов. школи полегав в біологічно-філософському розумінню книги, яке виформилося під впливом ідей „школи праці“, Спенсера, Гюгана, Курнатовського (Kurnatowski, Jerzy: Dobro i zło. Studya etyczne. Kraków, 1907), Матвєєвського (Матєвський, Єврат: Наука о цивилизации. Введение к социологии и антропологии. М-ва 1912 і II. Теория человека и цивилизации. М-ва 1911), Родникова (див. його „Книжка в системі другого виховання“. Київ. 1919.) та інших і в особливо детальному розробленні зразок частин книгознавства - книгозбирання, під впливом праць Рубакина, Владиславєва, Козловського, Шнєйваск'я, Лата Лисовського і т.п.

Ріжниця між Лисовським, який самими Київською школою Лозовацького полегав в єдиному-определенню основного поняття книги. А саме - книга це сконцентрована праця її автора і усіх попередніх поколінь. При відповідних зіткненні з людиною, енергія з книги переходить до людини яка побуджує її до проявлення акції. При певних умовах і формах акції, енергія втілюється в форму книги, котра знову починає працювати в

відповідний спосіб і *Г. Д. Матио* закінчене „книжне коло“, „коло життя“ книги. (Впрямленн^я подав український бібліолог *Родницький*). Люби, які викликають життя книги, само життя її та наслідки від цього життя – складають предмет книгознавства.

Система книгознавства *Лоз.* ніколи різнилася від системи *Лисовського* ще й тим, що відійти книгопродукції та книгопоширення в неї значно повільні, а відійти книгоописання замінено книгобуживанням. Відійти книгопродукції, загалом кажучи, трактує про „воспринимательную“ відмінність книги (заслланісць, див. у *Нурмафевського*), а книгобуживання про виділяючу відмінність (розлеунось, див. у *Нурмафевського*.)

З метою більшого з'ясування обличчя *Лозовської* школи мусимо коротко стиснувшись на книгобуживанні.

Книгобуживання є функцією гасіною книгознавства та обіймає собою відомості про „розлеву“ відмінність книги, котра полягає в тому, що енергія, яка знаходиться в потенціальної форми в книзі – перетворює у форму кинетичну, яку приймає, опинившись у мозку людини. (Думки *Польського* вченого *Ернста Маєвського*). Цей процес відбувається лише при відповідній зустрічі людини з книжкою й шляхом певних способів уживання книжки.

Книгобуживання починається на гасіну за-

гально-бібліотечну, предметом якої є теорія книгозбирання та публіцистичні всім газетними книгозбирання і на частину конкретно прикладну. Предметом останньої є способи вивчення потрібної книжки і способи користування нею.

Таке розуміння книгозбирання мало поширене не тільки в українській літературі, але навіть і в західно-європейській. Відсутність спеціальних праць, які трактували б про це з погляду бібліології (книгознавства) не дає нам змоги більш докладно зупинитися на загальній частині книгозбирання.

Друга - більш розроблена і представляється в наступний спосіб. Конкретним завданням книгозбирання є поперше - вказати як можна знайти відповідну книжку, по тому чи іншому питанню, поміж багатьох дружин і не друге - як її найпродуктивніше прочитати. Цеб'яко - відповідає на запитання: Що і Як? (Див.: Ефремов, С. "Українознавство". Київ. 1919. Вид. Книгоспілки.)

Залежно від цього найвищим розновиджені способи книгозбирання по своїм прикладам поділяються на групи: 1) інформаційну, 2) книгоопісуючу та 3) книгочитання. (Див. ср. А. Б.: Бібліографічний відділ..... у часоп. „Укр. Вісн." Варшава. 1922. т. 1, стор. 19.) Крайняче збирання цих способів викликало до життя наукові галузі, котрі історично розвивалися і утворювали своє значіння в такій послідовності: 1) інформаційну, 2) бібліо-

грасрію їа 3) раціональне книгозбираннє.

Найсгарішою зі згаданих дисциплін є мислю-
техніка 154.1, або наука про пам'ять, про її природу,
про те, як її розвивати, та як нею раціонально послу-
говуватися. (див. праці Аджінсона; 1) Колтесенс
ратізісі. Warszawa. 1908, 2) Potzda myśli. Lwów.
line anno, 3) Siła myśli w życiu codziennym i w
wakacjach, і т.п.) При тому нас у даному разі
цікавлять лише ті мислютехнічні способи, що вико-
ристовувалися і використовуються людьми при користуванні
книжкою. Кінці мислютехніки, завдяки кількіс-
ному розвитку книжок, втратила своє первісне зна-
чіння. (див.: Wustroń „Wstępka i słowniki“ Кра-
ków. line anno.) Наголосув бібліографію навпаки,
особливо в наші часи зробилася актуальною гас-
тійною книгозбирання. (див.: Ibid.)

Бібліографія 01, від пошуку свого існуван-
ня, ц. ж. від часів Каллімаха в III-IV вв. до Х.Х.
(див.: Малешко „Начала бібліографії в Греції“
і „Таблицы Каллімаха“ СПб. 1892.) і понині
займається описанням книжок. Завданням її є до-
помогати людям орієнтуватися серед його паперо-
вого моря, що їй охоплювало, охоплює і буде охоплювати.
Змінюючи лише способи книгоописання в напрям-
ку удосконалення їх та форм, яку відображала
бібліографія в людському житті.

Згідно бібліографії, як науковий галузь, скла-
дається зі слідуєтьох частин: 1) вступу до бібліо-

графії - котрий трактат про назву бібліотечної, її принцип, історію, завдання, методи, про літературу по теорії бібліографії і т.п.; 2) бібліографії, яко франк. Цей відділ займається узасадненню ідеї необхідності вважати заняття бібліографією франковим, справами бібліографічного персоналу, його освітою загальною та франковою, умовами його праці: матеріальними, правними стс.; 3) бібліографічні інституції: інституції, виставок, музеїв, второ, т-в, куртів, книжкових палад, союзів і т.д. Особлива увага присвячується міжнародним бібліографічним організаціям і інституціям; 4) каталогграфії - ч.т. умовності складання бібліографічних карток. Цим відділом трактуються про саму картку: її форма, матеріал, графіку; про книжні світлення: їх назви, кількість, розміщення на картці, спосіб писання, різні умовності, скорочення, каталогграфічні системи стс. 5) бібліографічні системи: тут говориться про класифікацію взагалі, її види, примеси бібліографічної класифікації, історію бібліографічних систем, про сучасні бібліографічні системи. Особливо звертається увага на універсальну міжнародну децимальну бібліографічну класифікацію. (Див.: „Manuel de repertoire bibliographique universel." Bruxelles. 1907.) 6) бібліографічні праці - зв'язуються конкретною метою бібліографії. Після бібліографічних праць є вельми різноманітний. Можна встановити дві групи: поді новий і старий.

що до першого, то згідно з міжнародною десятиман-
ною класифікацією в бібліографії, - бібліографічні пра-
ці поділяються на: 1) 011- Bibliographies universelles
et générales, 2) 012- Bibliographies individuelles, 3)
013- Bibliographies collectives par classes spéciales
d'auteurs. 4) 014- Bibliographies des écrits de formes s-
péciales. (Наприклад: Anonymes et pseudonymes. Publi-
cations collectives. Collections. Melanges). 5) 015- Bib-
liographies par lieu de publications des ouvrages.
6) 016- Bibliographies par sujets spéciaux. 7) 017- Cata-
logues. (Див.: „Classifications Bibliographique Décim-
male". Tables générales refondues établies en vue de
la publications du répertoire bibliographique univ-
ersel. Édition française publié' avec le concours du
Bureau Bibliographique de Paris, Fascicule №17
Tables de la division [9], généralités. Bruxelles. 1903)

Сучасною також інші групування бібліографі-
чних праць, давнішого походження з поділом на
праці: 1) загальні, що обіймають літературні твори
всіх народів і часів, 2) національні, що подають лі-
тературні твори даного народу та 3) спеціальні -
присвячені окремим галузям знання, або навіть о-
кремим питанням. (Див. статті „Бібліографія" в
Енциклопедическом Словарі, Брокгауза и Ефронъ"
СПб. 1892. Полугомі шостой, стор. 709-785 і в „Но-
вом Енциклопедическом Словарі, Брокгауза и Ефронъ"
СПб. 1912. Стор. 422-502)

Обзнайомлення з предметом покажут вамке на-

укове та професійне значіння бібліографії.

Для того, що біблія є видавчим фактором у
раціональній організації умислової праці. Свої завд.
біблія здійснює через бібліографічні праці, які пода-
ють відомості про існуючу літературу, по окремим галу-
зям науки. Це-то вона дає відповідь на запитання Де
и що можна знайти по тому чи іншому питанню.

При сучасному стані гомогенної книжкової продукції
(книжкового потоку) та диференціації наук, це має ве-
лике значіння, тому що зберігає багату спадщину та тесу,
які витраляються на шляху потрібного матеріалу
и тим збільшує продуктивність умисло-
вої праці. Степень продуктивності залежить також і
від способів підготовки таких показників. Раціона-
льно-наукові методи цієї підготовки виводяться бі-
бліографією на підставі суджень над книжковою та
жалею (див. працю Рубанова по „Психології чи-
тальства“). Її збільшення кількості книжок та
удосконалення методів книгописання - збільшало-
сь і значіння біблії для умислово прагнущого лю-
дства. Поширення біблії впливає на розвиток культури,
то впадає на ступень інтелектуальності суспільства.

Суспільним процесом розвивається набування зна-
чіння самостійної дисципліни - раціональне книго-
читання - 028. Ця галузь книгознавства відповідає
на запитання - Як треба читати, аби, з мінімаль-
ною затратою часу и енергії, отримати від читання фак-
ти та їхнє значіння. В процесі читання коливні

рукобас: людина, книжка і методи читання. Результатом взаємного діяння заданих чинників є те, що енергія з книжки переміщується до людського організму.

Для вирішення ряду складних психо-фізіологічних питань книгочитання треба відповісти: з якою метою провадиться читання? Такі цілі, згідно з француз. устатком Фаве (див.: Фаве, Ж., акад. „Как читать“ Москва. Переводъ съ француз.) може бути три: 1) для придбання знання, 2) для приємності, 3) для критики. Потім слід з'ясувати, що саме є об'єктом читання. Як в тому, що всі книги поділяються на дві головні групи: 1) твори мистецтва - до яких відносяться красне письменство, поезія, драматична література, твори сценічні і т.п., 2) наукові твори - книги філософські, історичні, з царини природознавства, фізики, математики, т.п., що стосуються про організації бесіди, займаються правом, літературою, мистецтвом, торгівельним питанням соціальних, виховання, моралі тощо. (див. Лан, Станіслав : „О Книжсе“ Львів 1917. стор. 17.) Ці книжки треба різно читати.

Саме читання складається з 2^х фаз: 1) воприйняття думки автора та 2) перетравлення її.

Техніка вогприйняття творів мистецтва в науці складається зі способів пошуку однакових, а потім різних. Однакові способи - приблизно слідувати: 1) читати повом, уважно і уважно (Фаве), 2) стиль тмат (Видніанські : „Росаолік dla czytających księki“ Warszawa. 1921. стор. 44-52.), 3) не піддаватися впо-

ні думкам автора-відноситься до них критично (Ноз-
ловські: „Со і जोа сугтає?“ Вуд. IV. Варшава. 1907.
Форм. 71-91.), 4) читає з одушевленням, 5) читає книгу
не менше двох разів, 6) читає з зацікавленням, 7) по-
бує пожити.

Всі ці уваги можуть викликати у поверхової лю-
дини іронічну посмішку, але подивіться лише, що до-
тримується хог-би цих елементарних вимог? Або з
нас дійсно вміє продуктивно читати? Справа далеко
не така смішна, як це видається на перший погляд. Стан-
ня вимога-пожити, безперечно різню при читанні цих двох
разів книжки.

Твори мистецтва уживають собою певний смисл і
тому їх треба читати аналітично, а саме: прочитати
разу весь твір („метода сапостуа“ - Див.: Власен-
ські: „Як зігнати“ В-ва. 1917. Вуд. 2.) і після зааналі-
зувати його. Це робиться малом письменної вірності
на ряд вичерпуючих запитань. Читання мають на ува-
зі всебічний розбор твору. Московський бібліограф
Владиславлев для об'яснення цієї справи видав „Пе-
традь для записування о прочитаних книгах“, у
кофії подає послідовно біля 14 ріжних питань для до-
кладного зааналізування твору. (Ті ж самі питання вмі-
щені в кінці його твору „Що читати“, т. II. 1919. Москва)
Помісний бібліограф Нозловський, присвятив своєму
читанню цілу книгу. (Див.: Нозловські: „Як сугтає и-
тогоу ріжкна“ Варшава.)

Твори наукові судяться в инший спосіб. До-

ни уривають собою аналіз певного поняття, йому їх треба читати системно, с. т. читати частинками („метода саргіхова“ Див. пс. Власевські : „Як зіграти“ . W-wa. 1917. Wyd. 2, сформ. 108-112). Кожну прийнятну думку „сформулювати“, написати всієї по лінії читання. Після прочитання таким способом – маємо вже конспект книги. Його треба в свою голову вкорити, мислорозумити, поки не дійдемо до заголовка книги. Той же Владиславів подає вказівки що до читання наукових творів. Опери зазначених авторів, цікаві читачи подають також про раціональне читання та книгозбирання, останніми тасами : Догінські, W-wa. „Салон і ковієта“ Львів. 1921. Сформ. 198-199 ; Свержіловські, F-z „Як провадити тижняє вільготки?“ W-wa. 1921. Сформ. 4-9, Добчинські, Стівор : „Домасі книжарство“. Ратна. Розділ : „Як закарміте з книжкою“, сформ. 5-24 ; Д. книжача а чітєні“. Див. тасоп. „Масе книжка“. 1922. Ратна. Ч. 4, сформ. 51-52. З давніших авторів це читання добре освітлено в Schönvach's „Lesen und Bildung“. III auf. 1889. В українській літературі загетьмо це читання недавно С. Русова : „Позашкільна освіта“. 1919. Київ. Про російську не знаємо, але вона й так нам добре відома.

Крім того виникає питання : коли саме треба читати? Вони відповідают, що завжди, інші вказують певні години, але всі погоджуються, що зараз після обіду читати не слід. Це означає, що читати – як треба читати : голосно, пошепки чи про себе? Чи не слід у цей справі за-

лекцій від самопостереження, який саме з зазначених способів є для Вас найбільш продуктивним. Безперечно, таким може бути тільки один з поданих вище.

Друга фаза читання - перетравлення прочитаного, не належить, власне кажучи, вже до самого читання і згадує про нього лише для повної картини. Складається ця фаза приблизно зі наступних операцій: 1) взяти книгу до рук, та поглянувши на її заголовок, повинні ми себе спитати, що це читати книги, що нагадує нам її заголовок, автор? пригадаймо собі все, що знаємо вже про предмет книжки; 2) після прочитання її, порівняймо наше первісне поняття про предмет з поняттям, що сформувалося під впливом лекцій; 3) тоді зможемо удіяти собі, що ми від даної книжки набули, в якій степені поширила вона наші обрії, обсяг нашого знання.

Подані елементарні уроки про книгозбирання не претендують на всебітне висвітлення теми, а лише мають на меті вказати на величезну область читання книгозбирання, яка мало розроблена з погляду бібліології, яка недооцінювана педагогами та не використана належну широчину колами нашого інтелектуального громадянства, в той час, як це є справа першорядної ваги для кожної людини, що займається чим словом працює, та має всебітну справу з книгами.

З усього вище сказаного про бібліографію та організаційне книгозбирання ясно видно його величезне значіння підсуду для чимало працюючої частини людства.

Вони здвгують першорядний значущий раціональ-
ної організації чинислової праці. Нерідко собі уявляю-
ть зовнішню, який йшов би на війну не вміючи стріляти,
але як багато, на жаль, людей, котрі все життя прово-
дять над книжкою і не знають її, не вміють як слід,
продуктивно її використовувати. Ця справа давно вже
звернула на себе увагу. В Опублікованому Мюхона Амери-
ки та в Зах. Європі повстав ряд краєвих і всесвіт-
ніх організацій, що своїм завданням є вивча-
ння книг як такої, удосконалення її популяриза-
цію методів книгозберігання і взагалі всесторон-
ню організацію чинислової праці.

Між ними інституціями в першу чергу є: 1) Міжнародний бібліографічний Інститут у Брюсселі (з 1895 р.) та 2) Міжнародний Інститут організації чинислової праці - „Діє Велске" - в Мюнхені (з 1911 р.). Окрім цього, це питання від-
повідно освітлюється з відповідних кафедр на уні-
верситетах Зах. Європи та в відповідній літературі.

Україна в цьому відношенні - надзвичайно
відстає країна. Коли особливо слід звернути увагу
в цей бік, тому що вето свого місця ми мусимо буди-
вати на народній свідомості, на українській кни-
жці. Мало бути лише письменником, щоб, щоб у-
міти, як слід, зібрати книжку. Їм більше людина
освічена, тим більше повинна зорати в неї ієрархія
культури і тим більше вона впливає з її самі
книжки. Вдосконалення книжечки на Україні му-

суть були тісно сполучені з поширенням відомо-
стей про нього, з поширенням відомостей про спосо-
би найбільш раціонального, продуктивного користу-
вання ним. Це — могутнє мікрокарство профі фабрика-
ції ф.з. „інв-інтєлігенції“, котра є виток нації, а вна-
слідок, яку показала революція ми, на жаль, є клас-
сичною масою. Мей сучасний факт і сфери ми-
вад потягну до того, що Лозоватська школа з-
сформувала головну увагу в книгознавстві на
книгозбирання. Поширення між
українським громадянством
відомостей про раціональне
книгозбирання — це одне
споконвічний метод по-
ризування кни-
гою — єдиним.

зі способів

вирощу-
вання

України.

Л. Билин

Л.Б

Бібліотеківіана
Національної Бібліотеки України.

[016 : 02 (061) (47.71) / Нац. б-ка)].

Заснована в 1918 р. Національна бібліотека Української держави згідно своєму статуту має зважатися не лише книгозбірнею. Має з неї бути й наукова установа, що присвячує себе: 1) вивченню книги, а 2) з'осібна минулого життя книги на Україні, і 3) сполучається з бібліографічною працею. Маючи чиною Нац. б-ка по своїм завданням з'являється одночасно й першим бібліологічним інститутом Наддніпрянської України. (В Тимішчині аналогічну роль відіграв з 1910 р. бібліографічна секція Укр. Наук. III-го ім. Шевченка). Завданням його є наукове розроблення та поширення книгознавства на Україні.

З огляду на недавнє існування Нац. б-ки, бібліологічна діяльність її не встигла ще набути розвитку і виділялась поки-що в підпорядковій праці в царині бібліографічній та бібліотечній. Вприту згаданій вже „Шевченківіані“ [Див. часоп. „Україн. Мислення“ за 1921 р. ч. 145-146 і за 1922 р. з. 37 (235)], б-ка заснувала літом 1921 р. ще один біб-

ліографічний відділ - „Бібліотекознавство“, в кожному має бути зібрана вся література про Нац. б-ку.

Завданням відділу є об'єднати в українській виміну переведення майбутніх судів над історією Нац. б-ки.

Заданена бібліографічна праця тісно зв'язана й виїсється з діяльностю б-ки в царині бібліотекономії та бібліотекографії.

Перша-видвиала в рішучості бібліотекономічних питань, які виникли під час організації б-ки. З цього боку професори засідань Комітету б-ки та Ради бібліотекарів уміщали велику кількість матеріалу та зв'язуютьс я джерелом вислених тем для майбутніх укр. праць по бібліотекономії.

Друга-видвилася у заходах біля організації укр. бібліотекографії - науки про історію укр. бібліотек та українського бібліотечного руху. Головна увага була звернена на бік методологічний, на видисення як треба перевидити процу по організації укр. бібліотекографії.

Процес організації бібліотечної справи на Україні складається з двох фаз: 1) переймання сучасних удосконалених візріців від Сполучених Штатів Америки та Зах. Європи й 2) пристосовування їх до місцевих вимог українського християнства.

Передумовою дальшого розв'язання згаданого питання є докладне знання минулого укр. бібліотечного християнства, його форми, характерних рис та напрямку,

в якому відбувається його розвиток. Сед-то, для належної постановки краєвої бібліотечної справи треба звернути увагу в першу чергу на історію укр. бібліотечного руху від найдавніших часів (бібліотечної діяльності кн. Ярослава в 1037-1041 рр.) до наших днів (заснування Нац. Б-ки Української держави в 1918-1922 рр.). Під такою історією розумію все минуле бібліотечного руху, який відбувався на теренах, заселених українським народом.

Історію руху складається з моментів бібліот. руху, члени яких у хронологічній порадкові. Кожен момент у своєму терміні складається з існування, діяльності та взаємного узгодження наступних чинників: 1) осіб - бібліотекарів, 2) існуючий - бібліотек, бібліот. сілок, бібліотечних шкіл, жітків, музеїв, виставок, бюр і т. п., 3) друків - книжок, періодичних видань, цюторкуються бібліотечної справи, 4) бібліот. теорії, ідей, систем, 5) різних подій бібліот. життя і т. д.

Потім чимом, для написання історії укр. бібліотечного руху, треба утворити ряд монографій - (021) про подорожні чинники укр. бібліот. життя. На підставі їх - утворити синтетичні праці, котрі відомі в окремі бібліотечні епохи і, сполучивши останні, сполучувати суцільну історію укр. бібліотечного руху, зовсім його характерним прикметам та особливостями.

Ще виготовлення підставових монографій про окремі бібліотекарські чинники, згідно всім науко-

вми вимогам, неможливе, коли вони не будуть оперті на державній та громадській чужі існуючих. Приступаючи до опрацювання наміченої теми, першим кроком, який треба вчинити - є зібрання всієї існуючої розпорошеної літератури про дане питання. Відсутність спеціальних праць, котрі подавали б уісвітленню літератури про даний типик та підсилювання держави, віднімає безліч часу, значно відтужає, а іноді й зовсім унеможлиблює виконання зазначеної праці.

Звідси випливає велике значіння бібліографії та бібліографічних праць. Відповідні бібліографічні монографії значно облегчають пошуки праць про окремі бібліотекарські типики і їхнє саму структуру під час синтетичних праць про історію українського бібліотечного руху.

Свідомістю фундаментів Б-ки великої ваги бібліографії для науки взагалі, а для нашої бібліотечної справи зокрема, завдячують внеску ним в науку про бібліологічний відділість бібліотеки - необхідності переведення нею бібліографічних праць.

З цього випливає зрозуміло чому Нац. Б-ка, приступаючи до праці над українським бібліотекографією, перш чого звернула увагу на утворення відповідних бібліографічних монографій, котрі об'єднують в переведення всієї бібліотекографічної праці.

Конкретно: розпочато працю над своєчасним систематичним збиранням друкованих і писаних

матеріалів про Національну Б-ку. З цією метою в самі засідання Ради Бібліотечарів, поставлено в червні 1921 р. вітрину, в якій під склом переходять всі друки й рукописи, що так чи інакше зображають Б-ку. На місцях, які не можуть бути там розміщені (напр., протоколи засідань, то-що) вкладаються картки про місце їх знаходження. Всім експонатам надано реєстр, який поповнюється в міру поступлення нових.

Також побрав бібліографічний відділ: "Бібліотечовіснана", в якому поволі зберігає вся література про Б-ку. Коли що він знаходить в поштовій скриньці. На 1/III 1922 р. відділ складає зі слідуючих, прибудує, №№: (д. = друк; р. = рукопис).

- 1918 р. 1) Закон про заснування Національної Бібліотеки Української Держави (д). (Див.: "Державний Вісник" за 2-у полов. 1918 р. Київ.)
- " " 2) Від Миттєвського Комітету для заснування Нац. Б-ки Укр. Держави в м. Києві. [Брошура]. (д). Київ. 1918. Горм. 24. in 16°. [Друковано на 2-х мовах: укр. й рос.].
- " " 3) Національна Бібліотека України. (д). [Замітки в відділі "Хроніка"]. (Див.: часоп. "Наше минуле", т. 3 за 1918 р. Київ.)
- " " 4) Протоколи зборів спільного зібрання Укр. Академії Наук, що збираються Нац. Б-кою (р). Київ. 1918. [Знаходиться в Канцелярії Укр. Академії Наук]

- 1918 р. 5). Протоколи засідань Миттасового Комітету
Дія заснування Нац. Б-ки Укр. Дерожави
(р.) Київ. 1918. [Знаходяться в Канцелярії
Нац. Б-ки, але, здається, забулені].
- 1919 р. 6). Протоколи зборів спільного зібрання Укр.
Акад. Наук. (р.) Київ. 1919. [Знаходяться
в канцелярії Акад. Наук].
- " " 7). Протоколи засідань Миттас. Комітету Нац.
Б-ки (р.) Київ. 1919. [Знаходяться в канц.
Нац. Б-ки].
- " " 8). Кордон, В. А. [Записки]. «Національної
Бібліотеки Української Дерожави. (2).
Дуб: „Збірник трудов Комісії по
выработке законопроекта об учрежде-
нии Украинской Академии Наукъ в Кие-
вѣ." Київ. 1919. Стори. X - XIII.
- " " 9). Національна Всенародня Б-ка при Укр.
Академії Наук. [стаття-відміт]. (2).
Дуб: „Перший піврік існування Укр.
Академії Наук у Києві, та наскер її
праці до кінця 1919 р." Київ. Горн. 22-24.
- " " 10). Книжечний Вісник - т. 1 та т. 2 за 1919-й
рік. (2). Київ. Орган Націон. Б-ки.
- " " 11). Статут Нац. Б-ки Укр. Дерожави. (2).
[Окрема відбитка з „Книжечного Вісни-
ка.] Київ. 1919. ін 8°. Стори. (?)
- " " 12). Бухаровський, А. Українська Національ-
на Бібліотека в Києві. [стаття]. (2)

Диб.: Часопис „Українська Старина“.
Колчанець-Поліський. 1919. т. I. Сторін.
3-4, in F.^o

1919р. 13) Друкований відділ Національної Б-ки.
[Замітка у відділі „Хроніка“]. (д.).

1920р. 14) Протоколи зборів спільного зібрання
Укр. Ак. Наук. (р.). Київ. 1920. [Знаход.
в канцелярії Ак. Наук].

" " 15) Протоколи засідань Виш. Комітету
Нау. Б-ки. (р.). Київ. 1920р. [Знаходиться
в канцелярії Б-ки].

" " 16) Протоколи засідань Ради бібліотека-
рів Нау. Б-ки. (р.) Київ. 1920. [Знахо-
диться в канцелярії Нау. Б-ки].

" " 17) „Хроніка - вісник цієї справи в Нау. Б-ці У-
країни при Укр. Академії Наук.“ Уводен-
ний, тижневий ієрейський орган виходя-
щого виходу Нау. Б-ки. (д.) Друкований
на машині. Київ. 1920.

" " 18) Національна бібліотека України (сф-
аційна). (д.).

Диб.: Часопис „Волг України“. Відень. 1920. т. (3).
сторін. (?)

" " 19) Бирковський, А.: Проект організації Нау.
Б-ки України в м. Києві. (Згідно з ста-
туттом). (д.). Друковано на машині.
Диб.: Додаток до тижневика „Хроні-
ка“ від 20-V-1920р. м. Київ.

- 1910 р. 20) Правила розподілення праці у Всенародній (Національній) бібліотеці. (д.). [Оголошення, друковане на машині] Київ. 1910.
- " " 21) Інструкція до відділу „Україніса“, затверджена Радою бібліотекарів дня 17.11-1910 р.; складена старшим бібліотекарем І. І. Кревецьким. (д.). [Друкована на машині].
- " " 22) Інструкція вироблена й затверджена спільним зібранням Укр. Академії Наук до Наук. Б-ки зімного 1910/11 р. (д.) Київ. 1910-21 р. [друковано на машині]
- " " 23) Ресурційна книга поступлень у відділі „Восстання“. (р.). Київ. 1910. [Знаходиться у відділі „Восстання“]
- 1921 р. 24) Протоколи зборів спільного зібрання Укр. Ак. Наук. (р.). Київ. 1921. [Знаходяться в Канцелярії Акад. Наук.]
- " " 25) Протоколи засідань Милл. Комітету Наук. Б-ки. (р.). Київ. 1921. [Знаходяться в Канцелярії Б-ки].
- " " 26) Протоколи засідань Ради бібліотекарів Наук. Б-ки. (р.). Київ. 1921. [Знаходяться в Канц. Б-ки].
- " " 27) „Хроніка“ відсутньої праці в Наук. Б-ці України при Укр. Ак. Наук. Щоденний, тижневий і місячний орган внутр. бібліот. Наук. Б-ки. (д.). Друков. на машині

Київ. 1921.

1921/р. 28) Рескрипційна книга поступлень у відділі „Постарання“ (р.) Київ. 1921. [Знаход. у відділі „Поступлень“].

„ 29) Іванів-Мехенко, Іосиф. Всенародна бібліотека України. [Стаття]. (д.).

Дуб.: „Вісник Київського Ісх. Рев. Колегіату“ за 1921 р. ч. 85/330. Київ.

„ 30) Кревецький, Ів. Ів. Мехенківська виставка Всенародної Б-ки України. [Стаття]. (д.).

Дуб.: „Київські Вісники“ Київ. 1921. ч. 701/346).

„ 31) Бирковський, А.: Національна бібліотека Укр. Держави. [Стаття]. (д.).

Дуб. росоп.: „Українська Шкільна“. Варшава. 1921 р. ч. 145 і 146.

„ 32) Проект організації Катольського відділу, складений 25/II 1921 р. (р.). [Знаходиться в Канцелярії Б-ки].

„ 33) Інструкція для відділу Стародруків, складена старш. бібліотек. М. М. Мартовським. (р.). Київ. 1921. [знаход. в канц. Б-ки].

„ 34) Інструкція для відділу Рукописів, складена старшим бібліотекарем І. Н. Китецьким. (р.). Київ. 1921. [Знах. у канц. Б-ки].

„ 35) Проект організації „Дубівської“. (р.) Київ. 1921. [Знаход. у канцелярії Б-ки].

- 1921 р. 35) Проект організації видіву „Periodica“
(р.) Додаток до одної з тижневих
„Хронік“ за червень 1921 р. Київ.
- „ „ 37) Проект організації видіву „Постиган-
ня“ (р.) Додаток до одної з тижневих „Хронік“
за червень 1921 р. Київ.
- „ „ 38) Список іменний службового персоналу
Національної Б-ки на 29/VI 1921 р. (р.)
Київ. 1921. (Знаход. у Канцелярії Б-ки).
- „ „ 39) Бирфевський, А. : Національна бібліотека
Укр. Держави. [Брошура-рукопис]. Ки-
їв. 1921. Стр. 104. 8°. [Нисано лише зод-
нашого боку листа], [знаход. у рукописному
відділі Нац. Б-ки].
- „ „ 40) Акт Ревізійної Комісії, складений в
червні 1921 р. Київ. (р.) [Чергова ревізія,
зроблена агентом державного кон-
тролю; знаход. в канцел. Укр. Ак. Наук
і в Держ. Контролі].
- „ „ 41) „Український бібліографічний зурок
у Відні. (д.) [Звідка про Нац. Б-ку].
Див. „Книга“. Неперіодичний бібліог-
рафічний орган об'єднання Укр. Видав-
ців у Відні. Т. 1921. Відень. Стр. 47.
- 1922 р. 42) Биковський, А. : Національна бібліо-
тека Української Держави. (1918-1921)
(Стаття). (д.).

- Дуб.: Студентський Вісник „Поступ”.
Львів. 1922. рік VII. т. 1-2, стор. 3-10.
1922 р. 43) Ного др. Мижарецька Національна бі-
бліотека. [Стаття]. (д.)
Дуб. часоп. „Українська Трібуна”. Вар-
шава. 1922. т. 19 (217).
" " 44) Ного др. До наших бібліологічних справ
у 1921 році. [Стаття]. (д.)
Дуб.: часоп. „Укр. Трібуна”. Варшава. 1922.
т. 37 (205).
" " 45) Ного др. До наших бібліотечних справ.
[Про видавничу діяльність Нац. б-ки]. [Стаття]. (д.)
Дуб.: газету „Укр. Трібуна” Варшава.
1922. т. 10 (208).
" " 46) Українська Академія Наук у Києві. [Зад-
ка про Нац. б-ку]. (д.)
Дуб.: часоп. „Укр. Трібуна” Варшава. 1922. т. (?).
" " 47) Українська Академія Наук. [Задка про
Нац. б-ку]. (д.)
Дуб.: Студентський Вісник „Поступ”.
Львів. 1922. т. 1-2, стор. 55-та.
" " 48) Українська Академія Наук. [Задка про
Нац. б-ку]. (д.)
Дуб.: часоп. „Вперед”. Львів. 1922. т. 800.
" " 49) Червоні папуги. [Задка про Нац. б-ку].
(д.)

Дуб.: часоп. „Укр. Тривбуна“. Варшава. 1922. ч. 1 (255).
1922 р. 50). 11.11. Дідменість Української Академії

Наук. (звідка про Націон. Б-ку). (8)

Дуб.: газ. „Укр. Справу“. Варшава. 1922. ч. 1.
сторін. 2.

„ „ 51) А. Биковський: „Українська бібліографія
на еміграції“. (Звід. про Нац. Б-ку)

Дуб.: „Укр. Книгознавство“. Орган українця
бібліологів при Укр. Студ. Громаді в
Варшаві. Збірник т. 1. Варшава. 1922. стор. 25, 28, 32.

„ „ 52) Л. Вукович. Nazodowa Biblioteka Pami-
stwa Ukraińskiego. [Статист.-рукопис].
1922. Варшава. [Знаходиться в канцеля-
рії Варшавської Української Бібліот.]

„ „ 53) А. Биковський. Книжний фонд Національ-
ної Б-ки Укр. Держави. [Стаття]. Друкується.

„ „ 54) А. Биковський. Історія Нац. Б-ки Укр.
Держави. [Стаття]. Друкується.

„ „ 55) А. Биковський. Адміністративна й фінанси
Нац. Б-ки Укр. Держави. [Стаття]. Друкується.

„ „ 56) А. Биковський. Національна бібліотека
Укр. держави. [Брошура]. Цініорно. (Поль-
ща). 1922. 8°. 18 сторін.

Бібліотекою Національної Б-ки
має бути видана згодом окремою книгою. Ма-
ким чином вона зробиться приступною для шир-
шої маси громадянства. Миттєвом доступ до
неї отримується кожен раз тільки з ок-

решого дозволу Уряду Бібліотеки.

Одеська Громадська Бібліотека, беручи приклад з Національної Бібліотеки, також вже завела (1921 р.) в себе свою бібліографію.

Бажано, щоб і інші українські бібліотеки негайно розпочали аналогічну бібліографічну акцію. Ми всі спільними зусиллями зацікавлення у цій інституції відася в найскоріший час поставити будинок української бібліотечнографії.

Л. С.

15-VII - 1922 р.
м. Подєбради.

Матеріали
до історії українського бібліологічного
руху.

I

Конід з Конії.

Витиска з протоколу 4-го з'їзду представ-
ників українських студентських громад у Волинці,
що відбувся в м. Варшаві 29, 30 квітня, 2,
3, 4 і 5 травня 1922 року.

На з'їзді були представлені наступні
студентські громади: Варшавська, Кра-
ківська, Колішеська 2-ої Волинської дівізії,
Колішеська 3-ої Волинської дів., Стрелецька,
Меніорська. Всього 24 делегати від
396 студентів.

4-го травня 1922р. о 5 год. вечора в готелі Пам-
ському (Віда 29, фок. №10) засідання продовжу-
ється під головуванням кол. Драгуня. Кол. Би-
ковський пропонує, щоб на Конгресі (Всеукр.
студконгрес в Празі Чеській 29-ї 1922р.) ор-
ла зазначена необхідність відкриття кафедр
по загальній бібліології, бібліотекознавству
та бібліографії на українських університетах
а також, щоб були відкриті семінарії, та
просемінарії по цим предметам. Кол. Врес-
юк пропонує видати цю справу призначено
ї перейти до наступних толок порадити денно.
Пропозиція приймається 16 голосами / При-

судити і вдалася їм). Голова жізду (підпис). Секретар (підпис).

Дійсність виписки з оригіналом посвід-
чує: Секретар жізду (підпис). Т. Чудинка.

Дійсність виписки і власноручний
підпис секретаря жізду Тарка Чудинка по-
свідчує: Секретар Солов'я Ізрани С.С.Б. у
П. (підпис). М. Слодецький.

II.

Копія.

До Пана Ректора Українського Вільного
Університету в Празі. Чесно.

Від редакції "Українського
книгознавства" у Варшаві.

Вважаю.

Додаючи до цього, через Ваші руки, для
бібліотекі Університету, перше число "У-
країнського книгознавства", редакція має честь до-
вести до відома Вашого Ректорату поста-
нову жізду Українських Студентів Емігран-
тів у Польщі, який відбувся на початку тра-
вня цього року, про необхідність утворення на
Українському університеті кафедр по: 1) за-
гальному книгознавству, 2) бібліотечнознав-
ству та 3) бібліографії

Редація зі свого боку приєднується до
зазначеної постанови жізду і просить Вашого
Ректорату о ласкаве внесення цього вільного

важнього питання на розгляд Ради Професорів
Укр. Вільного Університету в Празі.

Матомі надію, що Вищий Ректорат
зверне увагу на подану заяву і вживе відпо-
відних заходів у напрямку здійснення вислов-
леного студентством і редакцією побажання,
залишаюся з глибокою по-
шаною;

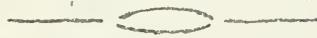
За Редакцію Л. Биковський.

Податки: 1) „Українське Книгознавство“. числ. 1.
2) Витиска з протоколу позанов
з'їзду. Крим. 1.

Л. Биковський

Дня 25. I - 1922 року.

м. Варшава.

Показник

українських періодичних видань по книгознавству.

1. Хроніка Наукового М-ва ім. Шевченка у
Львові. Виходить з 90^х років. Нодає пе-
ріодично відомості про бібліотеку, біб-
ліографічну і видавничу діяльність їв.
2. Мистецтво и художественная печать въ Рос-
сийской Россіи. Київ. 1909-1914. (Малышкін).

Вид. Курьєрска.

3. Навістники до Української бібліографії. Львів. Виходять з 1910 р. Видає Наук. М-во ім. Шевченка у Львові. Вийшли неперіодично до 1918 р. вийшло томи I-IV. V том друкується.
4. Записки (Известія?) Одесского бібліографічного Общества при Новоросійському Университеті, Одесса. Виходять з 1911 р. (?), неперіодично, томи.
5. Книжар. Київ. Видання м-ва „Нас“. Виходив з 1917 по 1920 р. Вийшло всего 1-30. Машиник.
6. Книжний Бюлетень. Видання Полтавського Педагогічного Бюро. Журнал. Полтава. Здається з 1918 р.
7. Книжний Вістник. Трьомісячний. газетис бібліотекознавства і просвіти. Вид. Нау. Б-ки України. Київ. Вийшли тільки ч. 1 і ч. 2 у 1919 р.; ч. 3, віддане до друку в осени 1919 р. не з'явилося по різним причинам.
8. Книга і Освіта. Періодичний орган бібліотекознавства для вжитку української кооперації. Вид. „Книгоспілки“. Київ. 1919. Організатором газети був Миса-

гену (ф. Соливан). Часом не вийшов у світ по причині рідного характеру.

9. Хроніка відсугої праці фундаментальної бібліотеки Кошівцев-Подільського державного Українського Університету. Рухлиний місячний орган-літопис. Виходить 6 бібліотеці в 1 примірн. з 1. I-1920 р. Кошівцев-Подільський.

10. Хроніка відсугої праці Національної Б-ки України. Щоденний орган внутрішнього вихову. Друж. на машині в кількості 10 прим. Видавець-Нац. Б-ка Київ. 1920-21. Нарах виходу в червні 1920 р.

11. Хроніка Нац. Б-ки. Мажий соний тижденьний орган у такій же кількості. Вид.-Нац. Б-ка. Київ. 1920-21. Нарах виходу в кіну червня 1920 р.

12. Хроніка Нац. Б-ки. Мажий соний місячний орган у такій же кількості. Вид.-Нац. Б-ка. Київ. 1920-21. Нарах виходу на нараху липня 1920 р.

13. Літопис Сромадської бібліотеки Лозобатського М-ва „Просвіта“. Мажневик. Друж на машині в кільк. 10 прим. Видавець-М-во „Просвіта“ в с. Лозобатка, Звенигородського повіту на Київщині. Виходить з квітня 1921 р. до

- кінця травня 1921 року вийшли т. 1-8
14. Літопис Єромадської бібліотеки „Княжанського т-ва „Просвіта“. Місячник. Друковано машиницею, в кільк. 4 прим. Виходить „Просвіта“ в с. Кнурса, Козацької волості Звенигород. пов. на Київщ. Вийшло одне число в квітні 1921 р.
 15. Літопис Б-ки Козацької бувшої вищої початкової школи. Рухомий місячний орган. Виходить сімрична трудової школи в с. Козацькому на Звенигород. Вийшло одне число в квітні 1921 р.
 16. Бібліологічний збірник. Неперіодичний орган „Бібліологічного т-ва“ при Київській Книжній Паладі. Під редакцією Юра Меусенка. Київ, червень-липень 1921 р. т. 1. Виходити збірник заборонила радянська влада.
 17. Кнурса. Вістник українського книжкового руху. Виходить щорічно. Виходить т-во „Бистриця“ в Станіславові. 1921-1922. Вийшло в 1921 році три числа.
 18. Ніва. Неперіодичний бібліографічний орган об'єднання українських видавців. Під редакцією проф. Дмитра Антоновича. т. 1. Відень-Київ. Числене 1921. in 8°. стор. 80.
 19. Українське книгознавство. Орган журтка біб-

молочів при Укр. Студ. Училищі в Варшаві. [01+02+09+655(03)]. Збірник 1. Варшава. травень. 1922 р. Вдруковано на шпальтах графі 25 прил. 8°. сюрн. 45. Видавець Укр. Студ. Училища у Варшаві. Редактор Колюба.

Хроліка.

~ На гуманістичному відділі Люблинського університету в 1921-22 акад. році профес. Віктор Файн викладав: бібліографію, бібліотекознавство та книгознавство. (Див. „Spis wykładów i wykaz instytucji uniwersyteckich". Polrosche zimowe 1921/22. Uniwersytet Lubelski. Lublin. 1921. Стр. 29.).

~ У Петрограді засновано Вищий науковий заклад - Інститут Книгознавства. (Див. расоп. „Книжка", т. 5. Варшава. 1922.).

~ В київському 1921/22 акад. році на Геттінгенському університеті проф. Рітсхтан викладав курс книгознавства й бібліотекознавства.

~ В „Ecole Nationale des chartes" в Парижі Ch. Mortet викладає щорічно курс бібліотекознавства.

~ На Вищій бібліотечарській школі в Лондоні було в 1921/22 акад. році. І. Салухачів. (Див. „Наша книга". Київ, 1922, с. 2.).

~ Однорічна державна німецька бібліотечарська школа в Берліні розпочала свою діяльність. Шкільний рік від 1/IX 1922 р. - 30/IV 1923 р. Навчання безплатне. Викладають між ин-

ими слідуючі дисципліни: 1) Нарізне вивчення,
2) бібліотечне законодавство, 3) бібліотечнотозна-
вство, 4) Каталогація, 5) бібліографія. (Кни-
гарство і т. п. Сторони турботилися істи-
ти. (Дод.: „Книж. Країна“ ч. 2. Річка. 1922.)

~ 11-й з'їзд Екр. Екр. бібліотечників у Країні
на пошуку справ у р. в Варшаві висловив
як про необхідність заведення кафедр по зо-
гадній бібліології, бібліотечнотознавству та
бібліографії на всіх держ. університетах.

~ Редактор „Екр. Книжотознавства“ подав вка-
тові Екр. Вищого Університету в Країні
заяву про необхідність заведення на універси-
теті кафедр по книжотознавству, бібліотечно-
знавству та бібліографії.

~ В „Екр. Країні“, Варшава, 1922, ч. 1 дру-
чено стаття Л. Б. „Бібліографічний відділ“,
де автор гадє про повинні завдання біб-
ліографічного відділу в часопис.

~ Комітет бібліограф. часопис „Книж-
ка“, в одном з чисел за в. р. гадє про
статтю Л. Б. „До наших бібліологічних
справ у 1921 р.“, друцєму в газеті „Екр.
Трибуна“, Варшава, 1922, ч. 34 (235).

~ В газеті „Екр. Справда“, Варшава, 1922,
ч. 1 гадє про вихід часопису „Екр. Кни-
жотознавство“, збірник ч. 1.

~ Закон „Le droit d'auteur" подає відомості про розмір книжкової продукції в 1920р. Найвищою найбільше книг видано в Німеччині - 32.535, Англії - 11.004, Сполучених Штатів - 8.594, Франції - 6.351, Італії - 6.250. Італія привидири, тому що статистика друків не належдито не зорганізована. („Kaise Kuka" С. Б. Ваха. 1922.)

Нови

книжки и журнали.

Hahn: Politik der Bucherei. Leipzig. 1917. Тираж 500 екз. 8°.

Hahn, Winkler, Dr.: Bibliografia polskiej bibliografji. Lwów. 1921. 8°. Ціна 2500 м.

Wilhel, Hieronim: Grafica. Warszawa. Wydawnictwo Litograficzne. Wskazówki dla bibliotekarzy i miłośników sztuki. Lwów. 1922. 4°. 80 стр. 82 + 37 ілюстрацій. Ціна 6.000 м.

Виноградський, А.: Національна бібліотека України в Києві (1918-1921). Київ. 1922. 8°. 80 стр. 18. Наклад 250 прим.

Wisłowski: Przewodnik bibliograficzny. Rok I. 1920. Redaktor Wład. Jacek. Wisłowski. Lwów. 1922. 8°. 80 стр. 11 + 338. Ціна 4.000 м.